

Uitgangspunten, redeneerlijnen, motiveringen voor factsheets Rijn-Oost 31 oktober 2014

– definitief –

Handreiking voor een transparante en eenduidige onderbouwing in het Waterkwaliteitsportaal respectievelijk de factsheets en de daarbij behorende plannen (Waterbeheerplannen, Waterplannen, Stroomgebiedbeheerplan 2). Afgeleid van de door CSN uitgevoerde “collegiale toets” van de factsheets van mei 2014 en de daaruit afgeleide “best practices”, mede geïnspireerd op een vergelijkbaar document van deelstroomgebied Rijn-West en aangevuld met reeds bestaande “eigen” teksten. Aangepast naar aanleiding van de ‘factsheetsessie’ Rijn-Oost van 5 juni 2014, de schriftelijke ronde bij het RBO Rijn-Oost 19-26 juni 2014 en afrondende bespreking in de Werkgroep Grondwater.

De Kaderrichtlijn Water (KRW) schrijft voor dat lidstaten moeten zorgen voor een goede ecologische en chemische toestand van oppervlaktewaterlichamen en een goede toestand van grondwaterlichamen én dat geen achteruitgang van de toestand plaatsvindt. In de KRW is echter ook aangegeven dat er legitieme redenen denkbaar zijn waarom de goede toestand nog niet haalbaar wordt geacht of waarom er toch een tijdelijke achteruitgang van de toestand heeft plaatsgevonden. Indien deze omstandigheden zich voordoen moet een goede onderbouwing worden gegeven. De in deze notitie gepresenteerde formuleringen zijn (worden) door de partners binnen Rijn-Oost onderling afgestemd en kunnen in het Waterkwaliteitsportaal (WKP) worden ingevuld en zullen vanuit het WKP in de factsheets worden opgenomen. De motiveringen zijn zo geformuleerd dat zij voor meerdere waterlichamen kunnen gelden.

De opbouw van deze notitie volgt de opbouw van de factsheets.

Algemene uitgangspunten

De factsheets zijn zelfstandig leesbaar. De essentie moet in de factsheets zelf staan, waarbij wel kan worden verwezen naar eventuele achtergronddocumenten. Deze verwijzing moet eenduidig en specifiek zijn (link, documentnaam, pagina- of paragraafnummer) en gedurende de gehele planperiode beschikbaar. Bij gebruik van achtergronddocumenten maken deze deel uit van de terinzagelegging (bijlage bij het plan). Alle documenten worden op de eigen website van iedere organisatie geplaatst, ook wanneer gebruik wordt gemaakt van Rijn-Oost brede documenten.

Ten behoeve van de leesbaarheid is het wenselijk een duidelijke relatie te leggen tussen (1) belastingen en effecten van menselijke activiteiten, (2) de toestand waartoe dat leidt en (3) de maatregelen die nodig zijn om de goede toestand te bereiken.

1. Basisgegevens

Motiveringen zijn hier alleen nodig bij waterlichamen indien type en/of begrenzing is gewijzigd.

Wijzigingen begrenzing (uit: KRW Agenda Rijn-Oost, 2016-2021):

- Herinrichting (wijziging) van de waterloop, bv. als gevolg van KRW-verplichtingen, het oplossen van knelpunten in het watersysteem (beperken wateroverlast), etc.
- Nieuwe inzichten met betrekking tot beïnvloeding (bij een significant afwijkende beïnvloeding moet een apart waterlichaam worden benoemd) of typering.
- Wijzigingen in begrenzing van afwateringseenheden.
- Verlegging van een waterkering.
- Autonome ontwikkelingen of om waterhuishoudkundige redenen.

Aanpassing watertype (uit: KRW Agenda Rijn-Oost, 2016-2021), vanwege:

- Een nauwkeuriger inzicht in de *ontstaansgeschiedenis* van het betreffende waterlichaam.
- Een nauwkeuriger inzicht in het *ecologisch functioneren* van het betreffende waterlichaam.
- Een aangepaste beoordeling van *dimensies* van het waterlichaam, c.q. oppervlakte van het stroomgebied dan wel *bodemtype*.
- *Het samenvoegen of splitsen* van waterlichamen leidt voor de betreffende waterlichamen tot aanpassing van het type, van het nieuw ontstane waterlichaam.

Voor onderbouwing verwijzen naar een achtergronddocument.

2. Belastingen en effecten van menselijke activiteiten

In dit onderdeel zitten geen verplichte motiveringen. Factsheets zouden een beeld moeten schetsen van belastingen/drukken in relatie tot effecten ervan op de toestand en de benodigde maatregelen. Een goed ingevulde tabel in dit onderdeel is daarbij zeer nuttig. Afspraak is om de tabel volledig in te vullen.

Alleen significante belastingen opnemen. Dit zijn belastingen die leiden tot een niet goede toestand en/of aangepaste doelstellingen en/of de noodzaak tot maatregelen. Niet-significante belastingen kunnen in de toelichting worden opgenomen.

Bij "Effect" het kwaliteitselement aanduiden dat door de betreffende belasting wordt geraakt. Informatie op subkwaliteitselement mag, maar hoeft niet (nutriënten dus wel, N en P afzonderlijk

hoeft niet). Bij de beoordeling en motivatie-verplichtingen (toestand, achteruitgang en fasering) wordt gekeken op niveau van kwaliteitselement.

Overigens is een beschrijving van het effect (cf. ws Fryslân) informatief, bijvoorbeeld “Door vermindering van de meanders in het verleden zijn de geschikte habitats voor macrofauna verdwenen. De stroming is verminderd.” of “Belemmering migratiemogelijkheden voor vis (tussen polder en boezem en vice versa)”.

Bij stoffen onder het kopje ‘Effect’ alleen stoffen opnemen die in de huidige toestand de normen uit het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 overschrijden (en dus zorgen voor een niet goede chemische toestand of een klasseverlaging bij ecologie). Houd hierbij ook rekening met mogelijke toekomstige problemen, waarbij nu maatregelen nodig zijn om toekomstige normoverschrijdingen te voorkomen (bij grondwater gebeurt dit op basis van een trendanalyse).

De toelichting op de belastingen is in Rijn-Oost vrijwel nergens ingevuld (zie ook document met “best practices”)

3. Status, doelen en toestand

Status ‘sterk veranderd’

De motivering voor de status ‘sterk veranderd’ wordt naar de KRW-artikelen 4.3a en 4.3b gestructureerd weergegeven in de factsheets. Het betreft “maatregelen wel beschouwd, maar verworpen wegens significante schade aan functies” en “alternatieven beschouwd”.

Aandachtspunt: In de oude factsheets waren de motiveringen voor beide artikelen vermengd in één motivering. Rapportage aan de EU vereist echter afzonderlijke motivering voor beide.

Status ‘kunstmatig’

In Nederland hanteren we het principe gegraven=kunstmatig. In principe is volgens de KRW “gegraven” alleen niet voldoende voor de status ‘kunstmatig’. Vereist is dat het GET niet gehaald kan worden. Bij kunstmatige wateren kan er ook een motivering nodig zijn waarom bepaalde maatregelen niet zijn genomen. Indien voor sloten en kanalen de default-maatlatten zijn gebruikt is geen nadere motivering nodig. Indien de beheerder zelf deze defaults heeft aangepast is wel een motivering nodig, bijvoorbeeld in een achtergronddocument over de GEPs. Voor andere kunstmatige wateren kan een benadering conform sterk veranderde wateren nodig zijn. (Bezien wordt of dit in het format van de factsheets kan/moet worden ingebouwd.) Dit kan aan de orde zijn bij bijvoorbeeld plassen met hoge ecologische waarden.

Doelen

In veel gevallen zijn de GEP’s veranderd t.o.v. SGBP1. Dit kan niet in de factsheets worden opgenomen. Verantwoording hiervan moet in een achtergrondrapport plaatsvinden. Dit geldt ook voor de GEP’s van M-typen waarbij is afgeweken van de defaultwaarden.

Toestand chemie/toestand ecologie

Indien toestand chemie of ecologie niet goed is (per kwaliteitselement) een motivering nodig die kort aangeeft wat er aan de hand is (en waarom).

Voor chemie (prioritaire stoffen) is dat bij toestand chemie, de rest bij toestand ecologie. Daarnaast zijn er motiveringen nodig wanneer beheerdersoordelen zijn gebruikt of wanneer er achteruitgang is/lijkt opgetreden

Mogelijke motivering bij chemische stoffen die de norm overschrijden (N.B. waar mogelijk regionaal- en stofspecifiek maken):

Motivering voor normoverschrijding chemie

Normoverschrijding prioritaire stoffen en specifiek verontreinigende stoffen	Er zijn verschillende hardnekkige knelpunten in de waterkwaliteit die leiden tot (blijvende) normoverschrijdingen van verschillende stoffen. De knelpunten betreffen met name de aanpak van waterverontreiniging door diffuse bronnen vanuit de landbouw (o.a. stikstof, fosfaat, gewasbeschermingsmiddelen) en verkeer en vervoer (o.a. stikstof, PAKs) en enkele prioritaire stoffen. Dat geldt ook voor de doelstelling om de lozingen en emissies van prioritair gevaarlijke stoffen tot nul terug te dringen. Om alle doelen van de KRW voor deze stoffen te kunnen realiseren zijn in de volgende SGBP-perioden aanvullende maatregelen noodzakelijk. Dit zijn vooral brongerichte maatregelen waar de waterbeheerders weinig invloed op kunnen uitoefenen. Het nu ingezette generieke beleid is daarbij ontoereikend.
---	--

N.B. de tweedelijns beoordeling van specifiek verontreinigende stoffen moet nu worden aangeduid als beheerdersoordeel (en dus ook worden onderbouwd/toegelicht).

Verwachte toestand 2021

Bij de prognose van de toestand in 2021 gelden de volgende kanttekeningen:

- Een prognose 'goed' betekent dat de uitgevoerde en voorgenomen maatregelen voldoende zijn om de doelen te halen. Faseren van doelbereik (en het motiveren daarvan) zijn dat niet nodig en er worden ook voor de periode 2022-2027 geen maatregelen voorgenomen. Bij twijfel is het goed om te bedenken dat met deze prognose niet de kans wordt benut om een probleem te agenderen.
- Een prognose 'niet goed' moet gemotiveerd worden: waarom wordt het probleem in de komende planperiode niet opgelost (zie ook motivering normoverschrijding chemie), waarom worden maatregelen doorgeschoven naar de periode 2022-2027 (die moeten dus wel worden opgenomen).

Schijnbare achteruitgang (toelichten onder Motivering Ecologie)

Het komt in een aantal gevallen voor dat de beoordeling van één of meerdere van de kwaliteitselementen in 2015 een slechtere score oplevert dan in 2009, terwijl de toestand niet werkelijk is achteruitgegaan. De oorzaken voor een schijnbare achteruitgang kunnen liggen in veranderde maatlatten, een andere typering (en dus toetsing aan een andere maatlat), natuurlijke variatie in meetresultaten of een verbeterde nauwkeurigheid van de metingen. In deze gevallen moet de toelichting van de schijnbare achteruitgang in het Waterkwaliteitsportaal worden ingevuld in het tabblad 'Toestand' onder het veld 'Motivering ecologie' en, wanneer die kennis aanwezig is, aangevuld met waterlichaamspecifieke informatie.

Oppervlaktewater

Motivering voor schijnbare achteruitgang

Veranderde maatlatten	Sinds de beoordeling bij de aanvang van de vorige planperiode zijn de maatlatten waarmee de toestand wordt bepaald aangepast. Dit heeft er toe geleid dat er na toetsing met nieuwe maatlatten een slechtere score is bepaald dan bij de eerste beoordeling. In de praktijk blijkt de werkelijke toestand na toetsing met de oude maatlatten niet te zijn verslechterd.
Veranderd watertype	Verbeterde inzichten hebben geleid tot een nieuwe typering van het waterlichaam. Bij een ander type waterlichaam horen ook andere maatlatten. Toetsing aan deze maatlatten heeft geleid tot een slechtere score dan bij de eerste beoordeling. In de praktijk is de toestand niet verslechterd.
Beter inzicht effectiviteit van maatregelen	De afgelopen planperiode heeft door onderzoek en monitoring een beter inzicht opgeleverd in de effectiviteit van verschillende maatregelen. Dit inzicht is verwerkt in het GEP, maar heeft daardoor ook consequenties voor de bepaling van de toestand. De beoordeling kan leiden tot een slechtere score dan bij de eerste beoordeling. In de praktijk is de toestand echter niet verslechterd.
Natuurlijke variatie	Vanwege de natuurlijke variatie in (ecologische) meetdata ten gevolge van toevalligheden bij de bemonstering en/of weersomstandigheden en vanwege de betrekkelijk lage monitoringfrequentie kan een beoordeling van de huidige toestand slechter uitvallen dan de eerste beoordeling. In de praktijk is de toestand niet verslechterd.
Grotere nauwkeurigheid	Door verbeterde inzichten in het watersysteem en verbeterde monitoring is een nauwkeurigere toestandbepaling mogelijk dan bij de eerste beoordeling, die vaak is ingeschat op basis van expert judgement en niet op basis van kennis van kwantitatieve gegevens per waterlichaam.. Als de eerste beoordeling te positief was kan de nieuwe beoordeling slechter uitvallen. In de praktijk is de toestand niet verslechterd.

Grondwater

Motivering voor schijnbare achteruitgang

Natuurlijke variatie	Vanwege de natuurlijke variatie in meetdata ten gevolge van toevalligheden bij de bemonstering kan een beoordeling van de huidige toestand slechter uitvallen dan de eerste beoordeling. In de praktijk hoeft de toestand niet te zijn verslechterd.
Verandering referentiekader (Natura 2000)	In 2009 heeft de beoordeling op een andere wijze plaats gevonden en is de toestand van het grondwaterlichaam ter plekke van de Natura2000 gebieden beoordeeld op basis van een eventuele verlaging van de grondwaterstand sinds 2000. De eisen ten aanzien van de gebiedsgerichte Natura2000 doelen waren toen nog onvoldoende bekend. Aangezien de grondwaterstand sinds 2000 niet is gedaald was het oordeel in 2009 dat het grondwaterlichaam ter

	plekken van de Natura2000 gebieden in de goede toestand verkeerde. Sinds 2009 is er geen sprake van een verdere achteruitgang.
Verandering Referentiekader (Drinkwaterwinningen)	In 2009 heeft de beoordeling van de Drinkwaterwinningen op een andere wijze plaats gevonden; enkel op basis van de REWAB (ruwwater) gegevens. Voor SGBP2 is de beoordeling gebaseerd op de verandering/toename van de zuiveringsinspanning per winning ten opzichte van het jaar 2000 als gevolg van een verslechtering van de waterkwaliteit door antropogene beïnvloeding. Bij de beoordeling zijn alleen die winningen waarbij de veranderingen geen duurzame toestand hebben bewerkstelligd, aangemerkt als onvoldoende.
Verandering referentiekader (Kwantiteit oppervlaktewater)	In 2009 heeft de beoordeling van de relatie grondwater – oppervlaktewater op andere wijze plaatsgevonden waarbij beoordeeld is of de voor de toestroming van grondwater benodigde grondwatervoorraad sinds 2000 is afgenomen. Aangezien de voorraad ongewijzigd is was het oordeel in 2009 dat het grondwater in relatie tot het oppervlaktewater in kwantitatief opzicht in orde is. Sinds 2009 is er geen sprake van een verdere achteruitgang.

4. Maatregelen

Maatregelen 2009-2015

De eerste tabel (maatregelen opgevoerd in SGBP2009 voor de periode t/m 2015) moet exact gelijk zijn aan hetgeen is opgenomen in SGBP1 voor de eerste planperiode. Dus inclusief vervallen, vooruitgeschoven maatregelen etc. Eventuele extra of vervangende maatregelen of extra hoeveelheden horen niet hier thuis.

Dit onderdeel is bedoeld als verantwoording voor de afgelopen planperiode mbt de 'belofde' maatregelen (=resultaatverplichting). Dit is niet door CSN getoetst.

Voor maatregelen uit SGBP1 wordt aangegeven of ze zijn uitgevoerd. Een motivering is nodig als ze niet volledig zijn uitgevoerd. Indien het eventueel resterende deel van de maatregel in de komende planperiode alsnog wordt uitgevoerd is dat een nieuwe maatregel voor het nieuwe maatregelpakket. Voor vervangende maatregelen wordt in de tabel 'overige maatregelen' de vervangende maatregel opgenomen (voor zover uitgevoerd).

Voor de inspraak is het zeer wenselijk om aan te geven of de betreffende maatregel zal zijn uitgevoerd voor eind 2015. Voorbeeld: "Opstarten van deze actie gebeurt na afronding van het onderzoek N2000 kennislacunes in de Wieden & De Weerribben. Begin 2014 wordt het onderzoek opgeleverd." Mocht uiteindelijk blijken dat een voor 2015 voorgenomen maatregel toch niet kan worden uitgevoerd, dan moet dat in elk geval worden vastgelegd en bij de voortgangsrapportage worden verantwoord.

Maatregelen 2016-2021

Naast de geplande nieuwe maatregelen voor de 2^e planperiode moeten hier ook de “restanten” van de niet geheel uitgevoerde maatregelen uit de 1^e planperiode worden opgenomen.

Maatregelen 2022-2027

Als maatregelen gepland zijn voor de 3^e planperiode, moet de motivering bij fasering worden ingevuld.

Als de prognose voor de toestand in 2021 ‘goed’ is, hoeven hier geen maatregelen te worden opgevoerd.

5. Toepassing uitzonderingen

Fasering van het bereiken van doelstellingen

In Artikel 4.4 van de KRW is aangegeven dat fasering van het bereiken van doelstellingen is toegestaan mits de toestand niet verslechtert en er aan (ten minste) één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- de maatregel is technisch slechts haalbaar in perioden die de planperiode overschrijden;
- de maatregel is in de planperiode onevenredig kostbaar;
- de natuurlijke omstandigheden beletten een tijdige verbetering.

Indien fasering als gevolg van één van de bovenstaande voorwaarden aan de orde is, dan moet daarvan een goede motivering worden gegeven.

N.B. Een beroep op “evenredig kostbaar” kan alleen samen gaan met maatregelen gepland voor de periode 2022-2027.

N.B. Hier alleen faseren na 2021 motiveren, het gaat niet om de fasering in SGBP1 (maatregelen na 2015)

In het Waterkwaliteitsportaal kunnen, indien relevant, één of meerdere van de onderstaande motiveringen worden ingevuld onder ‘Milieudoelstellingen / Uitzonderingsbepalingen / Fasering.

Oppervlaktewater

Motiveringsgrond voor Fasering: technisch onhaalbaar

Mechanisme	‘Standaard’ motivering
grondverwerving	Grondverwerving vindt vrijwel altijd plaats op vrijwillige basis. Dit is een tijdrovend proces. Te voortvarend grond verwerven kan leiden tot het onnodig opdrijven van grondprijzen. Kansen om grond te verwerven zijn vaak gebonden aan bepaalde gebeurtenissen (ruilverkaveling, bedrijfsovernames), die dikwijls juridische procedures met een lange doorlooptijd kennen. Pas nadat de grond is verworven kan realisatie van de maatregel starten. Om één of meerdere van de bovenstaande redenen kunnen niet alle maatregelen al in deze planperiode zijn genomen en kan het doel nog niet worden gerealiseerd.

Mechanisme	'Standaard' motivering
maatschappelijk draagvlak (1) (doorlooptijd)	Uitvoering van maatregelen met een aanzienlijke impact op de omgeving moet goed worden voorbereid: samenwerking en overleg met de direct betrokken partijen en goede voorlichting van andere belanghebbenden over de wijze van uitvoering en consequenties zijn nodig voor maatschappelijk begrip en draagvlak. Het organiseren van maatschappelijke betrokkenheid kost zoveel tijd dat betreffende maatregelen niet in de komende planperiode kunnen worden uitgevoerd en dus kan het doel nog niet worden gerealiseerd.
maatschappelijk draagvlak (2) (niet te organiseren)	De uitkomst van het proces van het organiseren van draagvlak is negatief: er is onvoldoende draagvlak en te weinig medewerking voor de maatregelen ter verbetering van de kwaliteit. Zonder medewerking is uitvoering van de maatregelen vooralsnog niet mogelijk.
synergie met andere beleidsvoornemens	Naast de KRW-doelen zijn in dit waterlichaam ook andere doelen (natuur, veiligheid, zoetwater) aan de orde, zodat naast KRW-maatregelen ook andere maatregelen moeten worden getroffen. Daarom moet worden gezocht naar synergie, zowel bij uitvoering als bij financiering. Uitvoering van KRW-maatregelen in combinatie met andere maatregelen zorgt voor meer efficiëntie, minder overlast en lagere kosten. Als daarop een gereede kans bestaat in een volgende planperiode zullen de gecombineerde maatregelen pas dan worden getroffen en kan het doel in de komende planperiode nog niet worden gerealiseerd.
uitvoeringscapaciteit	Voorbereiding en uitvoering van het totale voorgestelde pakket aan KRW-maatregelen in de komende planperiode vraagt voldoende kennis en capaciteit. Waar de uitvoeringscapaciteit niet toereikend is om alle benodigde maatregelen te treffen wordt op basis van kosteneffectiviteit, draagvlak en andere relevante overwegingen een prioriteitsvolgorde van maatregelen bepaald. Dat betekent voor dit waterlichaam dat de doelen nog niet worden gerealiseerd.
anders (opnemen in motivatie)	Niet generiek in te vullen; hieronder enkele voorbeelden:
samenhang met andere waterbeheer-maatregelen	Sommige KRW-maatregelen kunnen niet zelfstandig worden doorgevoerd, maar alleen binnen een groter waterschapsproject (peilbesluit, watergebiedsplan of gemaalrenovatie), dat per gebied of kunstwerk maar eens in de zoveel tijd plaatsvindt. Uit kosten- en efficiëntieoverwegingen zullen maatregelen daarom in een later planperiode worden genomen en kunnen de bijbehorende doelen ook pas later worden gerealiseerd.
onzekerheid over effectiviteit of uitvoerbaarheid	Maatregelen zijn vermoedelijk effectief, maar voordat deze in de praktijk worden toegepast moet de effectiviteit of toepasbaarheid daarvan in de desbetreffende situatie nader worden onderzocht, of moet de ervaring van pilotprojecten worden afgewacht.

Motiveringsgrond voor Fasering: onevenredig kostbaar

Mechanisme	'Standaard' motivering
afschrijvings-termijnen	Niet generiek in te vullen
te hoge lasten	<p>Waterschap Rijn en IJssel (voorbeeld) heeft als taken het zuiveren van afvalwater en het onderhouden en waar nodig verbeteren van het watersysteem. Voor beide taken wordt apart belasting geheven. De watersysteemheffing dekt de kosten voor het watersysteembeheer. In de planperiode 2016-2021 zijn deze kosten geraamd op gemiddeld 40 mln Euro per jaar. Het investeringsvolume voor verbetering van het watersysteem voor deze periode is geraamd op gemiddeld 6 mln Euro per jaar, waarvan 3 mln. is gealloceerd voor verbetering van de waterkwaliteit (KRW).</p> <p>Het investeringsvolume dat nodig is voor uitvoering van alle (resterende) KRW-maatregelen vanaf 2016 bedraagt 36,3 mln. De geraamde subsidies zijn hierin al verrekend. Zonder fasering betekent dit voor de periode 2016-2021 een jaarlijkse investering van ruim 6 mln. per jaar voor KRW-maatregelen, in plaats van 3 mln. per jaar. Als gevolg van deze extra investering stijgen de totale kosten elk jaar met gemiddeld 1% t.o.v. het voorgaande jaar. Deze kostenstijging is hoger dan nu jaarlijks wordt aangehouden en daarmee disproportioneel. Daarom worden de maatregelen gefaseerd over 2 planperiodes, voor beide planperiodes 18,1 mln.. Dit leidt tot een stijging van 0,5% per jaar t.o.v. het voorgaande jaar. Deze stijging is proportioneel, want deze past binnen de geraamde ontwikkeling van de watersysteemheffing..</p>
anders (opnemen in motivatie)	Niet generiek in te vullen. Hieronder enkele voorbeelden:
mestbeleid	<p>Voor dit waterlichaam is bemesting door de landbouw de belangrijkste bron van nutriënten, die het bereiken van de doelen nog niet mogelijk maakt. Hoewel het generieke mestbeleid significant bijdraagt aan doelrealisatie is het voor het bereiken van de doelen in 2021 naar verwachting niet voldoende.</p> <p><i>N.B. Aandachtspunt: hiermee is nog niet gezegd dat er geen aanvullende lokale maatregelen mogelijk zijn die het doelbereik dichterbij brengen. Dit hoeft ook niet per definitie tot disproportionele kosten voor de sector te leiden (en zeker niet voor de sector als geheel).</i></p>
zuivering afvalwater	Voor dit waterlichaam is effluent van de rwzi de belangrijkste bron van nutriënten, die het bereiken van de doelen nog niet mogelijk maakt. Voor de zuivering van het afvalwater worden hoge kosten gemaakt. De verdere aanpak van de zuiveringsinstallatie is disproportioneel kostbaar.

Mechanisme	'Standaard' motivering
kosteneffectiviteit (1) (te geringe baten)	De totale kosten van deze maatregel wegen in de huidige situatie niet op tegen de maatschappelijke baten, of hierover bestaat nog onvoldoende zekerheid. Mogelijk wordt de maatregel in een latere fase alsnog haalbaar door synergie, cofinanciering of innovatie.
kosteneffectiviteit (2) (elders kosteneffectiever)	De totale kosten van deze maatregel wegen niet op tegen de maatschappelijke baten, omdat maatregelen buiten het KRW-waterlichaam kosteneffectiever zijn.
kosteneffectiviteit (3) andere maatregelen eerst)	De maatregel is pas kosteneffectief nadat eerst andere maatregelen zijn uitgevoerd (bijvoorbeeld het verder terugdringen van nutriënten).

Motiveringsgrond voor Fasering: natuurlijke omstandigheden

Mechanisme	'Standaard' motivering
nalevering historische belasting	Nadat bronnen van verontreinigingen (waaronder nutriënten) zijn beperkt of weggenomen zijn deze stoffen vaak nog lange tijd in het milieu aanwezig, en hebben effect op de ecologische en chemische toestand. De aanwezigheid en effecten verdwijnen pas op de lange termijn. Geforceerd verwijderen uit het milieu is veelal technisch onhaalbaar en/of buitensporig duur. Daardoor wordt het doel vooralsnog niet bereikt.
trage effecten maatregelen	Uit onderzoek is gebleken dat het een aantal jaar kan duren voordat het ecosysteem zich volledig heeft aangepast aan een nieuwe situatie, bijvoorbeeld omdat het tijd kost voor bepaalde soorten om nieuw habitat te koloniseren. Om deze redenen worden effecten van getroffen maatregelen pas later zichtbaar. Geforceerd ingrijpen in de biologie zelf is – voor zover al uitvoerbaar – kostbaar en roept vaak veel maatschappelijke weerstand op. Daardoor wordt het doel vooralsnog niet bereikt.
anders (opnemen in motivatie)	Niet generiek in te vullen

Grondwater

Motiveringsgrond voor Fasering: technisch onhaalbaar

Mechanisme	'Standaard' motivering
Grondverwerving	Een deel van de noodzakelijke maatregelen voor het behalen van een goede toestand kan alleen gerealiseerd worden als gronden zijn verworven. Het beleid is dat verwerven alleen op vrijwillige basis plaatsvindt. Mocht verwerven niet lukken binnen de planperiode, dan worden maatregelen uitgesteld en is realisatie van de doelen in de planperiode niet mogelijk.

Stand der techniek	Er is nog geen geschikte techniek beschikbaar (bijvoorbeeld voor een bodem- of grondwatersanering) in verband met de aard en/of complexiteit van de verontreiniging of de lokale situatie.
anders (opnemen in motivatie)	Niet generiek in te vullen

Motiveringsgrond voor Fasering: onevenredig kostbaar

Mechanisme	'Standaard' motivering
Beschikbaarheid financiering en grondverwerving (m.b.t. verdroging Natura 2000-gebieden)	De verdrogingopgave en de aanpak ervan maken deel uit van de beheerplannen Natura2000. In de komende planperiode worden maatregelen uitgevoerd om de achteruitgang te voorkomen. De onderbouwing staat in de diverse beheerplannen Natura2000. De financiering is in belangrijke mate afhankelijk van het rijk. Ten aanzien van de inzet van PAS middelen zijn landelijke afspraken gemaakt. Een deel van de maatregelen kan alleen gerealiseerd worden als gronden zijn verworven. Het beleid is dat verwerven alleen op vrijwillige basis plaatsvindt. Mocht verwerven niet lukken binnen de planperiode, dan worden maatregelen uitgesteld en is realisatie van de doelen nog niet bereikbaar.
Maatschappelijk belang	Afweging van bodemsanering tegen het maatschappelijk belang van het openhouden van een grondwaterwinning.
anders (opnemen in motivatie)	Niet generiek in te vullen

Motiveringsgrond voor Fasering: natuurlijke omstandigheden

<p>m.b.t. grondwaterwinningen:</p> <p>Het opgepompte water bij de winningen voor menselijke consumptie is grondwater dat tientallen jaren of meer onderweg is. Dat betekent dat vervuiling die met het grondwater al onderweg is uiteindelijk de bron nog zal bereiken. Het beleid is erop gericht om, door middel van het opstellen van een risicoanalyse per winning (gebiedsdossiers) en uitvoeringsprogramma's voor te nemen maatregelen, vervuiling in de toekomst te voorkomen. De termijn waarop die maatregelen effect bij de winning hebben, hangt af van de ouderdom van het onttrokken grondwater en is veelal langer dan de te beschouwen planperiode. Hier ligt een relatie met generiek beleid voor mest en bestrijdingsmiddelen. Daarvoor is een redeneerlijn door het rijk aangedragen, waarin is betoogd dat generiek beleid significant bijdraagt aan nutriëntenreductie, maar dat een nog zwaardere inzet van instrumenten kan leiden tot disproportionele kosten voor de landbouwsector.</p>
--

Tijdelijke achteruitgang

In Artikel 4.6 van de KRW is aangegeven dat tijdelijke achteruitgang van de toestand is toegestaan indien dit het resultaat is van omstandigheden die zich door een natuurlijke oorzaak of overmacht voordoen of het gevolg is van omstandigheden die zijn veroorzaakt door redelijkerwijs niet te voorzien ongevallen. Indien tijdelijke achteruitgang als gevolg van één van de bovenstaande voorwaarden aan de orde is, dan moet daarvan een goede motivering worden gegeven.

In het Waterkwaliteitsportaal kunnen, indien relevant, één of meerdere van de onderstaande motiveringen worden ingevuld onder 'Milieudoelstellingen / Uitzonderingsbepalingen / Tijdelijke achteruitgang. Een voor het betreffende oppervlaktewaterlichaam specifieke toelichting van de reden voor de tijdelijke achteruitgang kan in het Waterkwaliteitsportaal worden opgenomen onder 'Toestand oppervlaktewater / motivering ecologie'.

Oppervlaktewater

Motivering voor tijdelijke achteruitgang

Motiveringsgrond	'Standaard' motivering
Natuurlijke omstandigheden	Niet generiek in te vullen; voorbeelden van natuurlijke omstandigheden: <ul style="list-style-type: none"> - extreme overstromingen - langdurige droogteperioden
Ongelukken	Niet generiek in te vullen; voorbeelden van ongelukken: <ul style="list-style-type: none"> - calamiteuze lozingen - lozing van sterk verontreinigd bluswater na brand in industriële inrichting - scheepvaartongeluk

Grondwater

Motivering voor tijdelijke achteruitgang

Motiveringsgrond	'Standaard' motivering
Natuurlijke omstandigheden	Niet generiek in te vullen; voorbeelden van natuurlijke omstandigheden: <ul style="list-style-type: none"> - extreme overstromingen - langdurige droogteperioden
Ongelukken	Niet generiek in te vullen; voorbeelden van ongelukken: <ul style="list-style-type: none"> - calamiteuze lozingen - lozing van sterk verontreinigd bluswater na brand in industriële inrichting

Nieuwe ontwikkelingen

In Artikel 4.7 van de KRW is aangegeven dat het niet bereiken van een goede grondwatertoestand of een goede ecologische toestand/potentieel, of het niet voorkómen van achteruitgang van de toestand van een oppervlakte- of grondwaterlichaam slechts in de volgende gevallen is toegestaan:

- als er sprake is van het gevolg is van nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam
- als er sprake is van wijzigingen in de stand van grondwaterlichamen (*'alterations to the level of bodies of groundwater'*)
- wanneer het niet voorkomen van achteruitgang van een zeer goede toestand van een oppervlaktewaterlichaam naar een goede toestand het gevolg is van nieuwe duurzame activiteiten van menselijke ontwikkeling,

Indien het niet bereiken van een goede toestand/potentieel dan wel het niet voorkómen van achteruitgang van de toestand als gevolg van één van de bovenstaande voorwaarden aan de orde is, dan moet daarvan een goede motivering worden gegeven. Binnen Rijn-Oost is dit niet aan de orde.